

III Міжнародна науково-практична конференція молодих учених та студентів «Філософські виміри техніки» (PDT-2022)

цензування даних і неможливість поставити під сумнів дані, що сприяє тому, що організації рухаються занадто швидко в неправильному напрямку або не відчують загрозу в своєчасно.

Гнучкість відображає той факт, що продукти або ринки фірми не розвиваються з однаковою швидкістю або знаходяться в тій самій точці кривої життєвого циклу продукту. Це також означає, що розробники та персонал служби підтримки операцій можуть легко та швидко створювати, тестувати та розгортати нові або переглянуті програми на основі вимог користувача. Роль даних або інформації як фактора гнучкості актуальна як ніколи вважає Пол Таллон. У своїх дослідженнях із Раджевом Шармою та Маньо Кейрошом вони описують, що збільшення використання ІТ у виробничих процесах збільшить продуктивність [2]. Вважають, що краще розглядати ІТ як сприяння гнучкості організації в якомусь загальному сенсі. Також вони думають, що має сенс визначити, як ІТ сприяють гнучкості на рівні процесів, оскільки цілком імовірно, що організаційна гнучкість стане більш – а не менш – важливою для всіх організацій у майбутньому.

Література

1. Арвідсон В., Холмстрьом Дж., Лійтінен К., 2014. Використання інформаційних систем як стратегічна практика: Багатовимірний погляд на впровадження та використання стратегічної інформаційної системи. Журнал стратегічних інформаційних систем 23 (1), 45-61.
2. Таллон П., Р. Шарма Інформаційні технології та пошук організаційної гнучкості: систематичний огляд із можливостями майбутніх досліджень. Strategic Information Systems. 2018.
3. Кейрош М. Організаційна гнучкість інформаційних технологій. Школа бізнесу Джона М. Хантсмана Університет штату Юта. 2018.

М. Кухтин, В. Корева

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

НАУКОВО-ТЕХНІЧНИЙ ПРОГРЕС: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

M. Kukhtyn, V. Koreva

SCIENTIFIC AND TECHNOLOGICAL PROGRESS: PROBLEMS AND PROSPECTS

З кожним днем людство розвивається, як духовно, так і фізично. За своєю природою, людина не може бути повністю задоволеною своїми досягненнями та результатами. Це і є одною з рушійних сил прогресу – бажання більшого.

Техніка в наші дні розвивається шаленими темпами. Наука вже вирішила практично всі гострі проблеми людства. Початок космічної ери, автоматизація і кібернетизація виробництва, комп'ютеризація в повсякденному житті перевернули наше уявлення про подальший розвиток земної цивілізації. Сьогодні людина стала частиною науково-технічного прогресу, не уявляє життя без нього. І лише одне запитання залишається відкритим: “Куди веде цей шлях, до розквіту людства, чи - занепаду?”

Ніщо в світі так не пов'язане як людина і техніка. Хоч і ці два поняття є взаємозалежними, у нашому світі все більше стають розмитими рамки між людиною та роботом. За класифікацією К. Ясперса у другій половині 20 ст. сформувалися три позиції щодо оцінки техніки і її феномену:

За оптимістичною оцінкою техніка сама здатна нейтралізувати ті негативні наслідки, які несе людству її розвиток і поширення. Іншими словами, технічні системи створюють засоби і передумови поступової гармонізації життя і процесів у суспільстві.

Прихильники песимістичної оцінки роблять висновок про марність очікування добра від розвитку науки і техніки. На їх думку, цей розвиток не приведе ні до чого іншого, крім

III Міжнародна науково-практична конференція молодих учених та студентів «Філософські виміри техніки» (PDT-2022)

перетворення самої людини на елемент технічних пристроїв. За їхніми словами людина вже відлучена від натуральних форм та проявів життя, від природи, а надалі ця тенденція стане панівною. Поширення техніки не зробить людину ні розумнішою, ні щасливішою, а радше ще більше незахищеною і безпорадною, нездатною протистояти життєвим негараздам.

Нейтральну оцінку науково-технічного розвитку можна передати словами К. Ясперса: “Одне, в усякому разі, очевидно: техніка – лише засіб, сама собою вона не є ні доброю, ні поганою. Усе залежить від того, що з неї зробить людина, чому вона служитиме, в які умови людина її поставить” (с.140). “Оскільки техніка сама не ставить перед собою ніякої мети, вона перебуває по той бік добра та зла або передусім” [1, с.134].

М. Бердяєв у своїй роботі “Дух та машина” говорить: “Зараз ми можемо спостерігати фатальний процес машинізації життя, заміну органічного механічним. Цей процес представляється як матеріалізація життя. Сенс появи машини і її переможного руху зовсім не той, як може здатися на перший погляд. Сенс цей – духовний, а не матеріальний. Сама машина це явище духу, певний момент на його шляху” [2, с. 173]. “Помилково протиставляти машину і дух. Можна лише протиставляти низький, рабський дух з високим та вільним духом” [3, с. 175].

За його словами, якщо ми підемо назад по лінії розвитку людства, то не дійдемо до моменту вільного та цілісного духу, а знайдемо лише більш примітивні форми матеріального життя. Ми не знайдемо там так званого “втраченого раю”, і ми також не знайдемо його затримку у русі вперед. Первісна органічна цілісність помилково подається як божественний стан духу, але насправді це був лише його природній, скований стан. Дух повинен безстрашно йти шляхом матеріального розвитку, побачивши в ньому власну об’єктивізацію та маніфестацію. Шлях розвитку техніки - це шлях духу.

Ті, хто вірять, що науково-технічний прогрес здатен вбити дух, занадто мало вірять в його безсмертність та незнищенність. Незалежність та свобода духу повинні пройти болючим шляхом механізації та матеріалізації життя. Лише цей шлях дасть справжній досвід та пізнання життя.

Але є й інша сторона науково-технічного прогресу. Багато винаходів, що погіршують життя залишаються осторонь. Ще століття тому, людина не могла й уявити, що наука дійде до створення зброї, яка може знищити людство за одну мить.

Вже сімдесят років ми стоїмо перед страхом знищення. Багато філософів турбувало це питання, зокрема, вже згадуваного К. Ясперса. Згодом, опираючись на його роботи М. Бланшо опублікував есе під багатозначною назвою «Апокаліпсис розчаровує». Перспектива знищення – це не те, що ми уявляємо собі, насправді це: «Сила, яка не в нашій владі, яка вказує на можливість, над якою ми не власні, ймовірність – скажімо, ймовірно-неймовірну – яка виражала б нашу силу, лише якби ми безпечно домінували над нею. Наразі, однак, ми так само неспроможні домінувати над нею, як і бажати цього, і з очевидної причини: ми не є господарями самих себе, тому що людство, яке може бути повністю знищене, ще не існує як ціле», – писав він. Це розчаровує.

Війна – рушійна сила прогресу. Винаходи, створені виключно для потреб армії, згодом переносились у буденне життя. Вчені, інженери та лікарі багато часу приділяють вирішенню проблем війни, ми не знаємо, що було б якби люди не воювали, проте якби не ці жахливі події, можливо ми б до цих пір не знали про існування багатьох речей, якими користуємося в повсякденності.

Ніхто не знає до чого веде прогрес, ніхто не може уявити які винаходи нас чекають у майбутньому, ніхто не скаже вам, що буде з людством, світогляд людини та політична ситуація в світі змінюється кожного дня. Але очевидною залишається думка, яку озвучив К. Ясперс у своїй роботі під назвою «Атомна бомба і майбутнє людства», в якій йдеться: «Або все людство буде фізично знищено, або людина повинна змінити свій етично-політичний стан».

III Міжнародна науково-практична конференція молодих учених та студентів «Філософські виміри техніки» (PDT-2022)

Література

1. К. Ясперс «Атомна бомба і майбутнє людства», 1958 р.
2. М. Бланшо «Апокаліпсис розчаровує», 1971 р.
3. М. Бердяєв «Дух і машина», 1915 р.

А. Ношкалюк

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ФІЛОСОФІЯ ЗБРОЇ

A. Noshkaliuk

PHILOSOPHY OF WEAPONS

Насамперед, потрібно визначити такі поняття як: що таке зброя, для чого вона була створена, та чи є потреба зброї у сучасному суспільстві. Отже, зброя це засіб для боротьби з чим-небудь або ким-небудь, з метою досягнення своєї цілі. Розрізняють її на різні види: холодна, вогнепальна, пневматична, травматична, металеві та різного роду зброя масового ураження. Людство створило зброю для полювання на хижаків, щоб забезпечувати себе продовольством та, в другу чергу, захищатися від них.

Але все ж таки, чи потрібна зброя людині у сучасному суспільстві? Більшість історичних конфліктів до 19 ст. не вирішувалися дипломатичним методом та приводили до війни та смертей цивільного населення. Світом панувала автократія, яка не давала можливості людям дипломатично вирішувати свої проблеми, панував самосуд. Зараз, коли сучасне суспільство будується на дипломатії та законах, люди отримують можливість жити без застосування зброї. Незважаючи на це, в багатьох країнах легалізована зброя, тобто в людей є можливість вільно носити зброю та застосовувати її. Звісно, є свої обмеження за різними параметрами. В цих країнах набагато менший відсоток згвалтувань, озброєних нападів та вбивств. Це, звісно, безсумнівний плюс, але в цих країнах більший відсоток терактів. США активно намагаються скуповувати зброю у цивільного населення. Чому вони це роблять? Склалася така ситуація, що зброї стало настільки багато, що навіть звичайні школярі почали ходити в свої школи та хизуватися вогнепалом. Через це бували випадки нападу школярів в освітніх закладах.

Навіть зараз люди використовують зброю для вирішення своїх політичних проблем. Кожні 30-40 років в світі відбувається дуже серйозний військовий конфлікт, який призводить до великих втрат цивільного населення, але всі конфлікти завжди призводять до капітуляції одного з опонентів або мирного договору. Тобто, так чи інакше все зводиться до дипломатичного вирішення проблеми та примирення сторін. Тому варто задуматись: чи варто намагатися вирішити проблему силою, якщо все рівно все зводиться до дипломатії? Чи потрібно проливати кров невинних людей?

Література

1. BBC News Чи рятують життя закони про контроль над зброєю? URL: https://www.bbc.com/ukrainian/society/2015/11/151106_gun_controls_vj_usa_it

Н. Парашук

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя, Україна

ВІЧНИЙ ДВИГУН

N. Parashchuk

PERPETUAL ENGINE